

Náboženství jako filosofický problém

Anotace:

(každý z bloků předpokládán na 1-3 přednášky)

1. Osvícenský výklad náboženství, žijící v našem rozumění – samozřejmost předpokladu subjektu a objektivitu; domov jako střed světa předvědeckých společností („my“) – formální struktura jejich žitého světa; jejich nenáboženskost; „my“ a „oni“, „naše“ a „cizí“;
2. Židé – čtení a výklad vybraných textů z Tóry;
3. náboženství jako zpětný sebevýklad společností inkorporujících teoretický postoj a idealizaci – „vědecká náboženství“, tj. náboženství vyžadující teologii jako vědu o sobě samých; souvislost s proměnou „světa“ na universum – imperialismus Evropy – víra-naděje-láska: vůle a ordo pohlcující platonismus Aurelia Augustina – objev subjektivace: „vnitřní člověk“ – časovost; jsoucnost = creatio;
4. křesťanství – čtení a výklad vybraných textů z Nové smlouvy – vztah k času; katolicismus a pravoslaví – rozdíly jejich trinitologie; nový vztah mezi věděním a míněním (vírou) – časnost-věčnost – dogmatika všeobecných koncílů a zasuté vědění o rozdílu mezi žitou zvěstí a jejím zvědečtěním;
5. islám – čtení a výklad vybraných textů z Koránu – vztah k času;
6. pád aristotelsko-ptolemaiovského výkladu „světa“; první a druhá reformace; Descartova metafysika jako pokračování metafysiky křesťanské – novověká věda teologií příčin;
7. Feuerbach – demytologizace náboženství jeho dedukcí z antropologie;
8. Kierkegaard – křesťanství jako překročení filosofie;
8. Marx – kritika subjektivity a představování; vztah společenskosti a náboženství; odcizení, zvnějšnění, fetišismus;
9. Nietzsche – křesťanské převrácení křesťanství – vůle-věčnost; jev-podstata; nihilismus;
9. druhá příroda jako jeskyně vyššího řádu – mýtus, směna, znak – věda jako producent mýtů vyššího řádu; ekonomie jako teologie trhu; povrchnost mínění, že člověk našeho „nyní“ není náboženský; problém symbolu a obrazu – média a mýtus; proměna světa na planetu – od-světštění, od-smyslení (techné), od-dálení; paradoxy vznikající pohybem kolonializace a planetarizace – střet universa a subjektivně-relativních světů základem nerozumění Ne-Evropanům – ne-rozumění našemu evropskému „sebe“ v základu tohoto ne-rozumění Jiným.